



Dragsfjärds kyrkoby / Kärä
beredningsmaterial för detaljplanering

21.5.2024

framtidbilder och enkät

Dragsfjärdin kirkonkylä / Kärä
asemakaavoituksen valmisteluaineisto

21.5.2024

tulevaisuuskuvat ja kysely



S	W
O	T

tulevaisuuskuvat *framtidsbilder*

SWOT: vahvuudet/mahdollisuudet | styrkor/möjligheter

Kunnan tuoreessa strategiatyössä on tehty mm. kuntaa ja sen taajamia koskevia SWOT-analyysseja. Dragsfjärdin osalta kiteytettiin neljä vahvuutta:

I kommunens strategiarbete gjordes bl.a. SWOT-analyser gällande kommunen och dess tätorter. Gällande Dragsfjärd identifierades fyra styrkor:

- ainutlaatuinen sijainti: suolainen–makea | unikt läge: salt–sött
 - olevat peruspalvelut, saavutettavuus | befintlig basservice, tillgänglighet
 - puistomaisuus, saaristoluonto | parkmässighet, skärgårdsnatur
 - yhteisöllisyys, kylätalo | byagemenskap, föreningshus
- +
- tilaa rakentamiselle | mark att bygga ut
 - yhteydet Taalintehtaalle | förbindelserna till Dalsbruk

SWOT: heikkoudet/uhkakuvat | svagheter/hotbilder

Kunnan tuoreessa strategiatyössä on tehty mm. kuntaa ja sen taajamia koskevia SWOT-analyysyjä. Dragsfjärdin osalta kiteytettiin neljä uhkakuvaa:

I kommunens strategiarbete gjordes bl.a. SWOT-analyser gällande kommunen och dess tätorter. Gällande Dragsfjärd identifierades fyra hotbilder:

- paikallisten työpaikkojen vähäisyys | brist på lokala arbetsplatser
- ikääntyvä väestörakenne | åldrande befolkningsstruktur
- heikkenevä yhteisöllisyys | försvagad byagemenskap
- rapistuva rakennuskanta | nedsliten byggnadsstock

v

- kaivataan taloudellista toimeliaisuutta | ekonomisk aktivitet behövs

Dragsfjärd kk | kb

painotukset | betoningar



tulevaisuuskuvat |

framtidsbilder

painotukset | betoningar ►► 4 'tulevaisuuskuvaa' | 4 'framtidsbilder'

Tulevaisuuskuvat perustuvat SWOT-analyysiin.

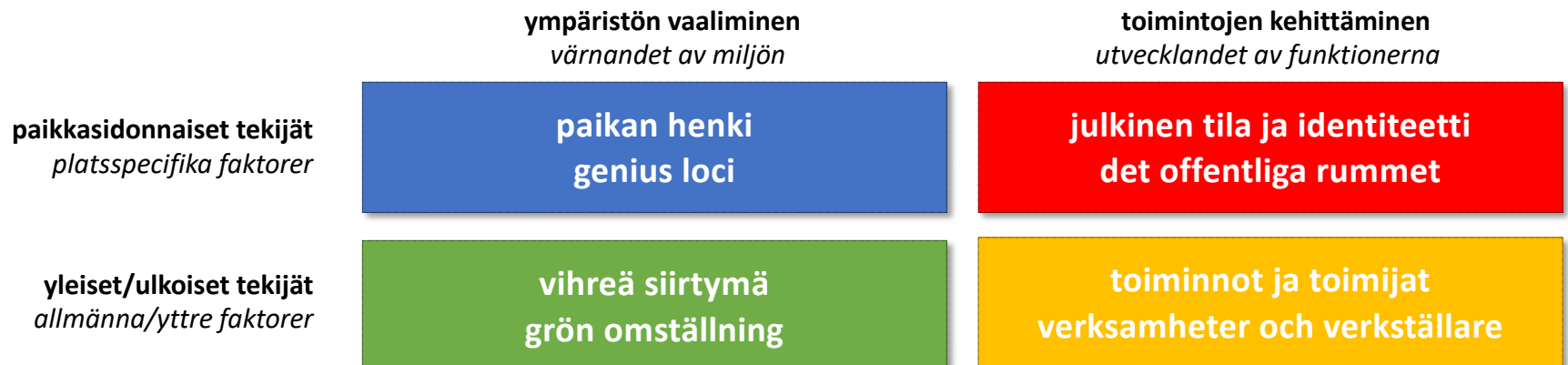
Framtidsbilderna bygger på SWOT-analysen

1] Suolaista ja makeaa – *Salt och sött*

2] Puistojen ja muistojen kylä – *Parkernas och minnenas by*

3] Lisää elämää kylänraitille – *Mer liv på byastråket*

4] Yhteisöllisyyttä ja vieraanvaraisuutta – *Gemensamhet och gästfrihet*



mahdolliset kohderyhmät | möjliga målgrupper



- kylän perusasukkaat ja maallemuuttajat
- lapsiperheet
- hybridiasuminen
- senioriasuminen
- kulttuuriväki
- palveluntarjoajat
- ulkoiluntoilijat
- sesonkiasijat ja -kävijät ...
- byns "urinvånare" och "landsbyggare"
- barnfamiljer
- hybridboende
- seniorboende
- kulturarbetare
- serviceproducenter
- friluftsentusiaster
- säsongboende och -besökare ...

SWOT: ainutlaatuinen sijainti: suolainen–makea | unikt läge: salt–sött

1] Suolaista ja makeaa *Salt och sött*



paikan henki
genius loci



1] Suolaista ja makeaa – *Salt och sött*

- maaston erityisyys – kannas meren ja järven välissä
- kirkon hallitseva sijainti maiseman solmukohdassa
- rannat: saavutettavuus ja käyttö; kylän silhuetti ja julkisivut
- näköalapaikat
- **lisärakentamista meri-/järvinäkymin**
- *den särpräglade topografin – näs mellan hav och sjö*
- *kyrkans dominerande läge i landskapets knutpunkt*
- *stränderna: tillgänglighet och användning, byns sjösilhuett*
- *utsiktsplatser*
- **nybyggande med sjöutsikt**

2] Puistojen ja muistojen kylä – *Parkernas och minnenas by*



3] Lisää elämää kylänraitille – *Mer liv på byastråket*



4] Yhteisöllisyyttä ja vieraanvaraisuutta – *Gemensamhet och gästfrihet*



Tulevaisuuskuva 1

Framtidsbild

Kaavio 1: YMPÄRISTÖN KESKEISIÄ OMINAISPIIRTEITÄ

- vedenjakajaa seuraava tie ja kalliokukkulat tarjoavat näkymät merelle ja järvelle
- kirkko hallitsee maisemaa ja kyläkuva
- maisema osin kasvanut umpeen, osin avautunut metsähakkuiden myötä

Figur 1: VIKTIGA EGENSKAPER I MILJÖN

- vägen längs åsryggen och bergskullarna ger vyer över hav och sjö
- kyrkan dominerar landskapet och byabilden
- landskapet har delvis vuxit igen, delvis öppnats pga. skogshyggen

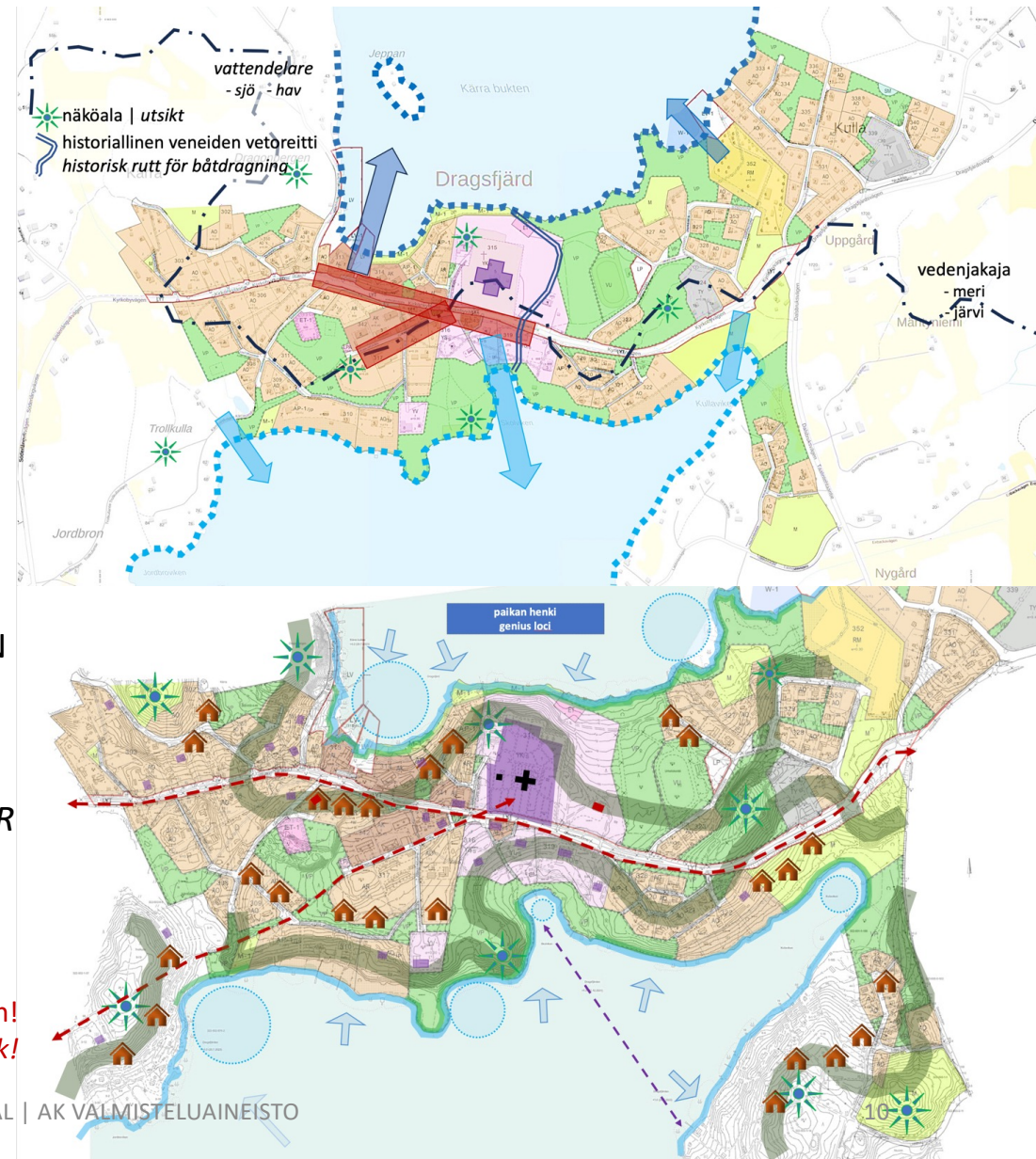
Kaavio 2: RAKENTAMISEN JA TOIMINTOJEN SJOITTUMINEN

- asumista sijoitetaan rantarinteisiin ja niiden yläpuolelle
- monipuolisia veteen liittyviä toimintoja sekä näköalapaikkoja suositaan
- kylän rantajulkisivuja ja siluettikuvia käsityellään huolellisesti

Figur 2: ALLOKERING AV BYGGNATION OCH VERKSAMHETER

- bostadsbebyggelse placeras i och ovanför strandlutningarna
- strandaktiviteter samt utsiktsplatser gynnas
- byns "fasad" och siluett mot vattnet utformas omsorgsfullt

HUOM! Näytetty sijoittuminen on tarkoituksellisesti täysin teoreettinen!
OBS! Den visade placeringen är med avsikt helt teoretisk!



SWOT: puistomaisuus, saaristoluonto | parkmässighet, skärgårdsnatur

2] Puistojen ja muistojen kylä *Parkernas och minnenas by*



**vihreä siirtymä
grön omställning**

1] Suolaista ja makeaa – *Salt och sött*



2] Puistojen ja muistojen kylä – *Parkernas och minnenas by*

- vetovoimana ja resurssina ainutlaatuiset puistot
- Furulund, hautausmaa ja liikunta-/leikkipuisto kohokohtina
- yhtenäinen viherreitistö palvelemaan arkiliikuntaa
- Kirkonkyläntie bulevardiksi; rakennetun ympäristön vaaliminen
- lisärakentamista puutarhakaupunkiaatteen hengessä
- *unika parker som dragkraft och resurs*
- *Furulund, kyrkogården och idrotts-/lekiparken som höjdpunkter*
- *sammanhängande grönstråk för för daglig rekreation*
- *Kyrkobytvägen som boulevard; värnande av den byggda miljön*
- *nybyggande i trädgårdsstadens anda*

3] Lisää elämää kylänraitille – *Mer liv på byastråket*



4] Yhteisöllisyyttä ja vieraanvaraisuutta – *Gemensamhet och gästfrihet*



Tulevaisuuskuva 2

Framtidsbild

Kaavio 1: YMPÄRISTÖN KESKEISIÄ OMINAISPIIRTEITÄ

- väljä rakentaminen vihreä, metsäinen yleisilme
- puistomaisia alueita ovat lähinnä hautausmaa, entiset julkiset korttelialueet ja liikuntapuisto
- Kirkonkyläntien miljö on vihreä, mutta jäsentymättömästi

Figur 1: VIKTIGA EGENSKAPER I MILJÖN

- den nuvarande bebyggelsen är rymlig och naturnära
- parkartade områden är främst gravgården, de f.d. offentliga kvarteren och idrottsområdet
- Kyrkobyvägens miljö är grönskande, men på ett oartikulerat sätt

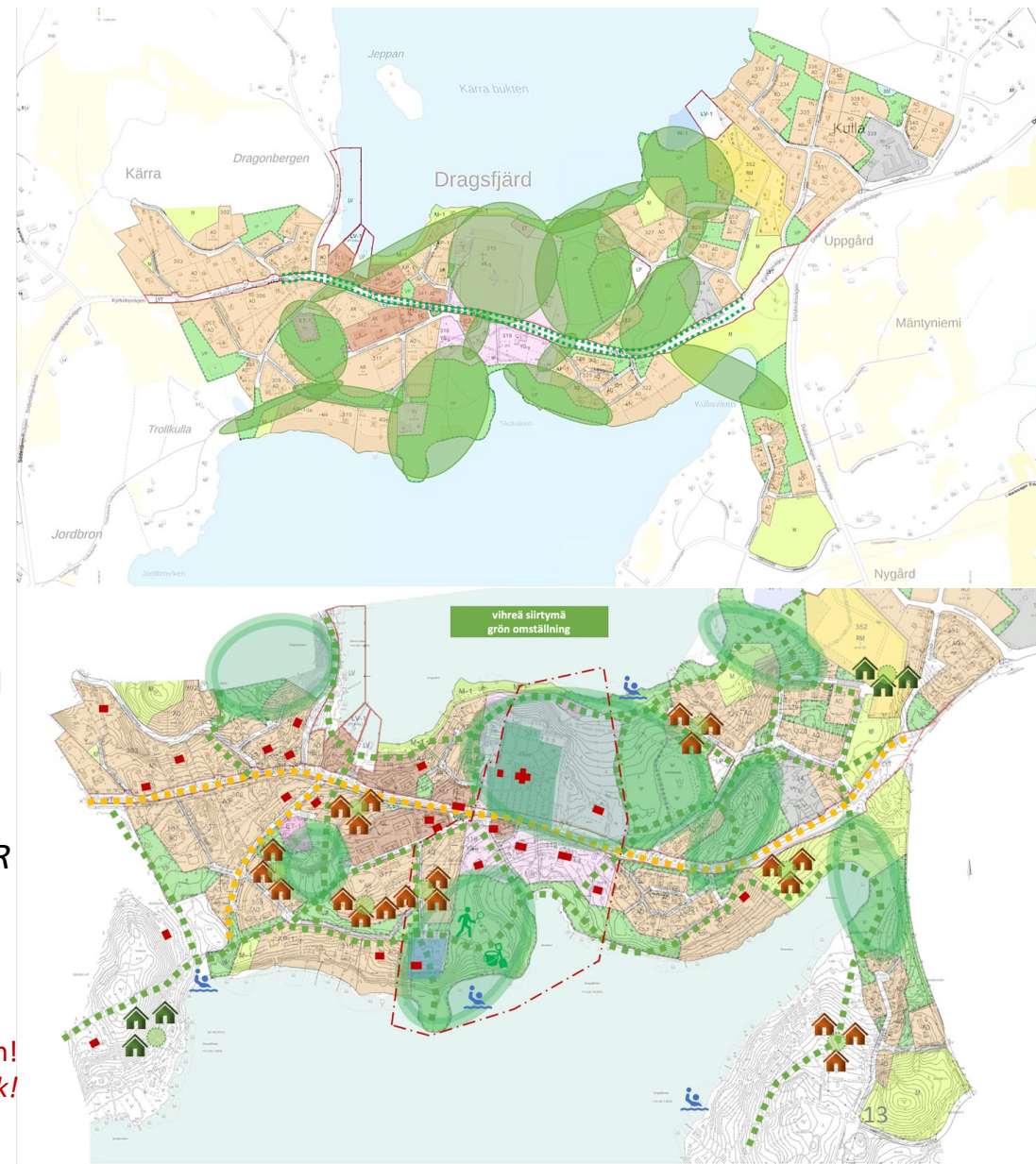
Kaavio 2: RAKENTAMISEN JA TOIMINTOJEN SJOITTUMINEN

- asumista ryhmitetään puistomaisten tai metsäisen viheralueiden ympäri
- korostetaan ja kohennetaan viheralueita ja -yhteyksiä
- ympäristön ja rakennuskannan kulttuurihistoriallisia arvoja korostetaan

Figur 2: ALLOKERING AV BYGGNATION OCH VERKSAMHETER

- bostäder grupperas kring och intill parkartade eller skogiga grönområden
- grönområdena och -förbindelserna lyfts fram och förbättras
- de kulturhistoriska värdena i miljö och byggnadsbeståndet poängteras

HUOM! Näytetty sijoittuminen on tarkoituksellisesti täysin teoreettinen!
OBS! Den visade placeringen är med avsikt helt teoretisk!



SWOT: olevat peruspalvelut, saavutettavuus | befintlig basservice, tillgänglighet

3] Lisää elämää kylänraitille *Mer liv på byastråket*



**julkinen tila ja identiteetti
det offentliga rummet**

1] Suolaista ja makeaa – *Salt och sött*



2] Puistojen ja muistojen kylä – *Parkernas och minnenas by*



3] **Lisää elämää kylänraitille – *Mer liv på byastråket***

- kylänraitti (Kirkonkyläntie) kokoaa toiminnot ja liikkumisreitit
- liikkumis- ja oleskeluympäristöjen kehittäminen – tori?
- palvelujen, työpaikkojen ja muiden toimitilojen kehittäminen
- toiminnallinen sekoittuminen ja integrointi
- **lisärakentamista erityisesti kyläraitin varrella ja tuntumassa**
- *byastråket knyter samman verksamheter och rutter*
- *utvecklande av offentliga trafik- och vistelserum – torg?*
- *utvecklande av betjäningar, arbetsplatser o.a. verksamheter*
- *funktionsblandning och -integrering*
- ***nybyggande särskilt längs och nära byastråket***

4] Yhteisöllisyyttä ja vieraanvaraisuutta – *Gemensamhet och gästfrihet*



Tulevaisuuskuva 3

Framtidsbild

Kaavio 1: YMPÄRISTÖN KESKEISIÄ OMINAISPIIRTEITÄ

- kyläraitin monitoimintoista rakennuskantaa hallitsee nykyään asuminen
- liikkuminen ohjautuu kyläraitille, rannansuuntaisissa yhteyksissä katkoja
- Kirkonkyläntie taajamatie, joka palvelee sekä läpiajoa että lähiliikkumista

Figur 1: VIKTIGA EGENSKAPER I MILJÖN

- Kyrkobyvägens mångfunktionella bebyggelse domineras nu av boende
- gång- och cykeltrafiken styrs till byastråket; avbrott längs stränderna
- byastråket en tätortsväg som betjänar både genomfart och lokal vistelse

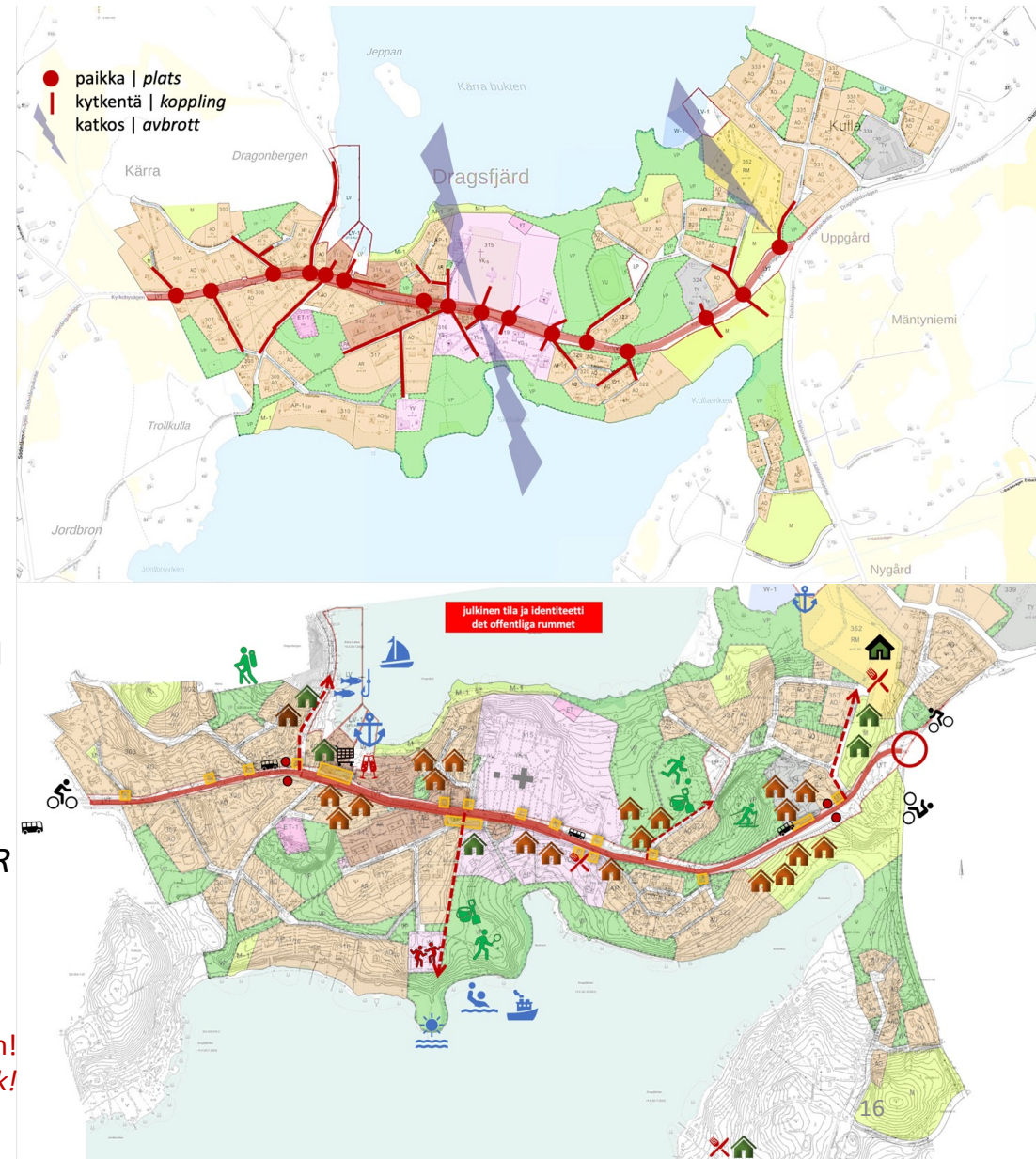
Kaavio 2: RAKENTAMISEN JA TOIMINTOJEN SJOITTUMINEN

- asumista sijoitetaan ensisijaisesti tiivistettävä kyläraitin tuntumaan
- Kirkonkyläntietä kehitetään turvalliseksi, viihtyisäksi ja moni-ilmeiseksi julkiseksi tilasarjaksi, johon liittyy myös tori
- kyläraittiin kytetään myös aktiivikäyttöiset ranta- ja viheralueet

Figur 2: ALLOKERING AV BYGGNATION OCH VERKSAMHETER

- boende placeras fr.a. längs och intill byastråket som får en tätare karaktär
- Kyrkobyvägen utvecklas till en tryggt, trivsamt och omväxlande offentligt rumsssekvens till vilket hör även ett torg
- till byastråket kopplas även strand- och grönområden i aktivt bruk

HUOM! Näytetty sijoittuminen on tarkoituksellisesti täysin teoreettinen!
OBS! Den visade placeringen är med avsikt helt teoretisk!



SWOT: yhteisöllisyys, kylätalo | byagemenskap, föreningshus

4] Yhteisöllisyyttä ja vieraanvaraisuutta *Gemensamhet och gästfrihet*



**toiminnot ja toimijat
verksamheter och verkställare**

1] Suolaista ja makeaa – *Salt och sött*



2] Puistojen ja muistojen kylä – *Parkernas och minnenas by*



3] Lisää elämää kylänraitille – *Mer liv på byastråket*



4] **Yhteisöllisyyttä ja vieraanvaraisuutta** – ***Gemensamhet och gästfrihet***

- yhteisöllisten tilojen ja toimintojen vaaliminen
- uusia tapahtuma- ja tapaamispaikkoja – tori?
- vierasvenesatamien kehittäminen
- kirkonkylä osana Taalintehtaan–Söderlångvikin kierrosta
- **lisärakentamisen painopisteenä kakkosasuminen ja matkailu**
- *värnande av gemensamma utrymmen och funktioner*
- *nya platser för evenemang och möten – torg?*
- *utvecklande av gästhamnar*
- *kyrkbyn som en del av rundan Dalsbruk–Söderlångvik*
- ***nybyggande med tyngdpunkt på hybridboende och turism***

Tulevaisuuskuva 4

Framtidsbild

Kaavio 1: YMPÄRISTÖN KESKEISIÄ OMINAISPIIRTEITÄ

- julkisten ja yhteisöllisten toimintojen paikkoja on varsin runsaasti
- vapaa-aikaa, ulkoilua ja matkailua palvelevat toiminnot sijaitsevat hajallaan
- maantie ja vesitiet tuovat ulkopuolisia kävijöitä kirkonkylään

Figur 1: VIKTIGA EGENSKAPER I MILJÖN

- platser för offentliga och grannskapsverksamheter finns rikligt
- verksamheter betjänande fritid, rekreation och turism är utspridda
- lands- och sjövägarna hämtar utomstående till kyrkoby

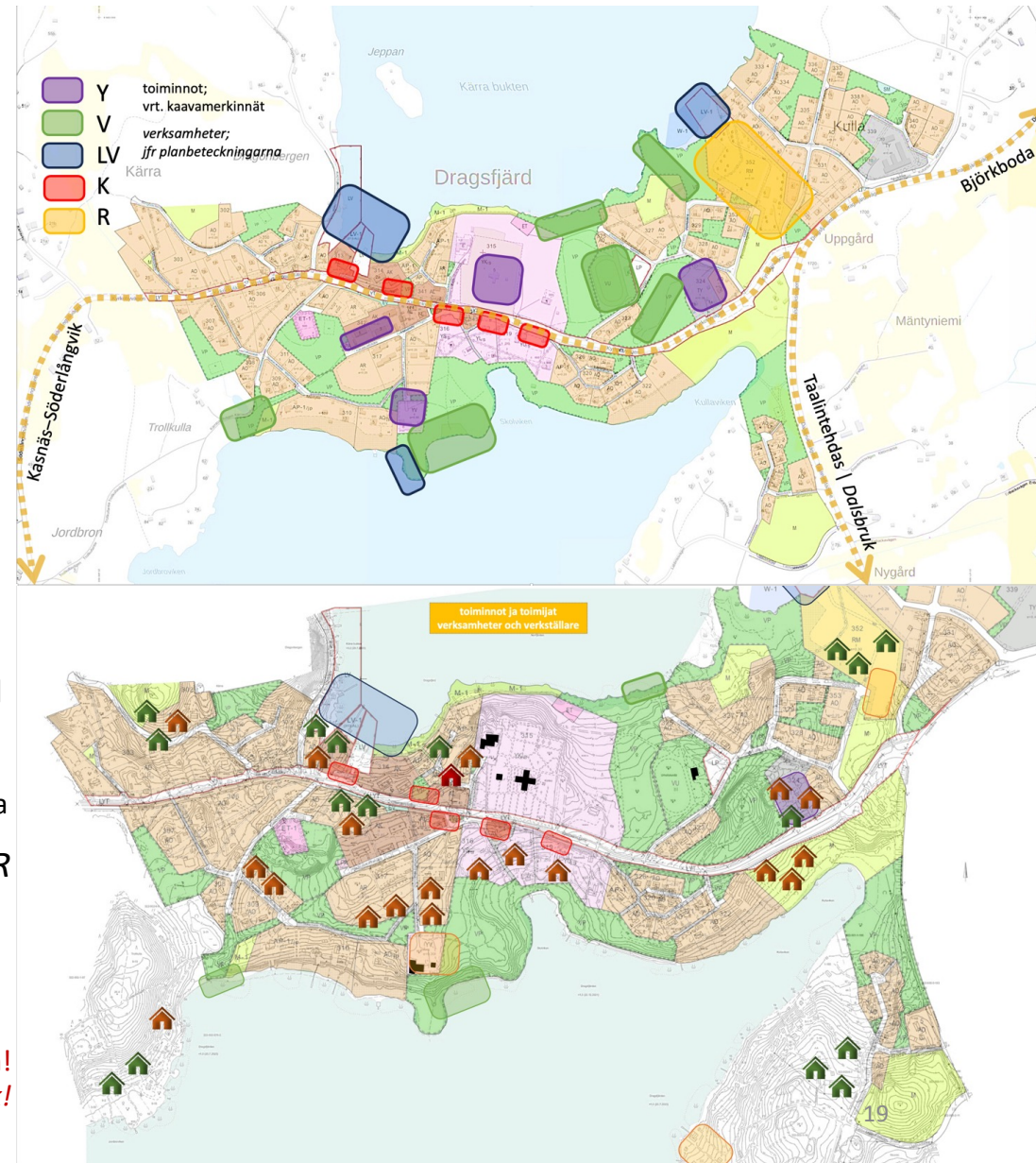
Kaavio 2: RAKENTAMISEN JA TOIMINTOJEN SJOITTUMINEN

- asumisessa satsataan hybridi-, lyhytaikaiseen ja yöpymisasumiseen
- erilaisia matkailupalveluja sijoitetaan kyläraitin varrelle ja ranta-alueille
- aktivoidaan kylän yhteisöllisyyttä tukevia toimintoja, alueita ja rakennuksia

Figur 2: ALLOKERING AV BYGGNATION OCH VERKSAMHETER

- boende reserveras i olika former och för olika befolkningsgrupper
- service för olika turismformer anvisas längs byastråket och stränderna
- områden, verksamheter och byggnader för bygemenskapen aktiveras

HUOM! Näytetty sijoittuminen on tarkoituksellisesti täysin teoreettinen!
OBS! Den visade placeringen är med avsikt helt teoretisk!



yleistavoitteita/-periaatteita | allmänna mål/principer

kysely / enkät

paikan henki genius loci	julkinen tila ja identiteetti det offentliga rummet
vihreä siirtymä grön omställning	toiminnot ja toimijat verksamheter och verkställare

kysely toteutetaan erillisellä lomakkeella yleisötilaisuudessa
FURULUND 30.5.2024
enkäten genomförs på separat blankett under publikställningen

1] Suolaista ja makeaa – *Salt och sött*

- maaston erityisyys – kannas meren ja järven välissä
- kirkon hallitseva sijainti maiseman solmukohdassa
- rannat: saavutettavuus ja käyttö; kylän silhuetti ja julkisivut
- näköalapaikat
- **lisärakentamista meri-/järvinäkymin**
- *den särpräglade topografin – näs mellan hav och sjö*
- *kyrkans dominerande läge i landskapets knutpunkt*
- *stränderna: tillgänglighet och användning, byns sjösilhuett*
- *utsiktsplatser*
- **nybyggande med sjöutsikt**

2] Puistojen ja muistojen kylä – *Parkernas och minnenas by*

paikan henki
genius loci

vihreä siirtymä
grön omställning

- vetovoimana ja resurssina ainutlaatuiset puistot
- Furulund, hautausmaa ja liikunta-/leikkipuisto kohokohtina
- yhtenäinen viherreitistö palvelemaan arkiliikuntaa
- Kirkonkyläntie bulevardiksi; rakennetun ympäristön vaaliminen
- **lisärakentamista puutarhakaupunkiaatteen hengessä**
- *unika parker som dragkraft och resurs*
- *Furulund, kyrkogården och idrotts-/lekiparken som höjdpunkter*
- *sammanhängande grönstråk för för daglig rekreation*
- *Kyrkobytvägen som boulevard; värnande av den byggda miljön*
- **nybyggande i trädgårdsstadens anda**

3] Lisää elämää kylänraitille – *Mer liv på byastråket*

- kyläraitti (Kirkonkyläntie) kokoaa toiminnot ja liikkumisreitit
- liikkumis- ja oleskeluympäristöjen kehittäminen – tori?
- palvelujen, työpaikkojen ja muiden toimitilojen kehittäminen
- toiminnallinen sekoittuminen ja integrointi
- **lisärakentamista erityisesti kyläraitin varrella ja tuntumassa**
- *byastråket knyter samman verksamheter och rutter*
- *utvecklande av offentliga trafik- och vistelserum – torg?*
- *utvecklande av betjäningar, arbetsplatser o.a. verksamheter*
- *funktionsblandning och -integrering*
- **nybyggande särskilt längs och nära byastråket**

julkinen tila ja identiteetti
det offentliga rummet

toiminnot ja toimijat
verksamheter och verkställare

4] Yhteisöllisyyttä ja vieraanvaraisuutta – *Gemensamhet och gästfrihet*

- yhteisöllisten tilojen ja toimintojen vaaliminen
- uusia tapahtuma- ja tapaamispaikkoja – tori?
- vierasvenesatamien kehittäminen
- kirkonkylä osana Taalintehtaan–Söderlångvikin kierrosta
- **lisärakentamisen painopisteenä kakkosasuminen ja matkailu**
- *värnande av gemensamma utrymmen och funktioner*
- *nya platser för evenemang och möten – torg?*
- *utvecklande av gästhamnar*
- *kyrkbyn som en del av rundan Dalsbruk–Söderlångvik*
- **nybyggande med tyngdpunkt på hybridboende och turism**

kysely, johdantoteksti | 1 | enkät, inledande text

Kaavatyön vuorovaikutteisesti painotetut linjaukset

Asemakaavatyön tarkoituksena on päivittää kirkonkylän pääosin 1900-luvulla laadittu asemakaava sekä kaavateknisesti että sisällöllisesti. Kuluneina vuosikymmeninä ympäröivä yhteiskunta on muuttunut perusteellisesti ja silloinen itsenäisen kunnan hallinnollien keskus on nykyään ison kunnan asutuskeskittymä muiden joukossa. Arvokas rakennettu maisema on pääpiirteeltään säilynyt ja sen vaaliminen edellyttää, että uusittu asemakaava tukee tätä pyrkimystä.

Asemakaavan muutoshanke mahdollistaa – ja edellyttää – että muutoksen pääsuunnat linjataan vuorovaikutteisesti asukkaiden ja muiden osallisten kanssa.

Muutospaineet uudisrakentamisen, uusien palvelujen, liikennejärjestelyjen tai vastaavien toimenpiteiden muodossa eivät ole kovin painavia tai akuutteja. Kyläkuva on tuskin muuttumassa näkyvästi uuden asemakaavan myötä. Mutta siitä huolimatta – tai sen takia – on tärkeää linjata tässä vaiheessa mihin suuntaan kylää halutaan kehittää, mitä piirteitä maisemassa ja rakennetussa ympäristössä vaalitaan tai muutetaan, miten arjessa eletään ja liikutaan – miten omassa kylässä viihdytään.

Hanke asemakaavan muuttamiseksi käynnistettiin jo muutamia vuosia sitten (osallistumis- ja arviointisuunnitelma OAS 2021). Valmistelemaa työtä on tehty sekä paikallisella tasolla että koko Kemiönsaaren kunnan mittakaavassa. Asukkailta saadut tahdonilmaisut ovat kaavan laatijan käytössä. **Nyt on avoimen vuoropuhelun aika.**

DF KÄRRA A-KONSULT | IT 21.5.2024

I växselverkan prioriterade riktlinjer för planarbetet

Avsikten med planarbetet är att uppdatera den huvudsakligen på 1900-talet uppgjorda detaljplanen (byggnadsplan/stadsplan) för Kyrkobyn såväl plantekniskt som innehållsmässigt. Under de gångna decennierna har det omgivande samhället förändrats avsevärt och byn som då var administrativt centrum för en självständig kommun är numera en tätort bland flera i en större kommun. Det värdefulla byggda landskapet har huvudsakligen bevarats och värnandet av detta förutsätter att den förnyade detaljplanen stöder detta mål.

Projektet att ätt omarbeta detaljplanen möjliggör – och förutsätter – att ändringarnas huvudlinjer dras upp i växselverkan med invånarna och de andra intressenterna.

Ändringstrycket gällande nybyggande, ny service, trafikarrangemang eller motsvarande åtgärder är inte särskilt strakt eller akut. Byabilden kommer knappast att förändras dramatiskt på grund av den nya detaljplanen. Men trots det – eller just därför – är det viktigt att i detta skede diskutera i vilken riktning man vill utveckla byn, vilka drag i landskapet eller den byggda miljön man vill vårda eller ändra, hur man i vardagen lever och rör sig – hur man trivs i sin egen by.

Projektet att ändra detaljplanen inleddes redan för några år sedan (program för deltagande och bedömning PDB 2021). Förberedande arbete har gjorts på både lokal nivå och gällande hela Kimitoöns kommun. Den respons som kommit in från invånarna är i planläggarens kännedom. **Nu är det dags för öppen diskussion.**

kysely, johdantoteksti | 2 | enkät, inledande text

Kuten edellä todettiin, odotettavissa olevat muutokset rakennetussa ympäristössä eivät ole merkittäviä, joten kokonaisvaltaisia kaava- vaihtoehtoja tuskin on tarpeen laatia. Sen sijaan on lukuisia yksityiskohtaisia kysymyksiä, jotka kaipaavat konkreettisia ratkaisuja, ja yhdessä nämä luovat kokonaisuuden, jonka tulisi olla mahdollisimman toimiva, tasapainoinen ja kestävä. On siis tärkeää, että erilliset valinnat vaikuttavat samaan suuntaan ja vältetään ristiriitailanteiden muodostumista.

Muutostekijöiden painottaminen

Aiemmin laadittu SWOT-tarkastelu (2023) kiteytti osuvasti Dragsfjärdin kirkonkylän vahvuuksia ja mahdollisuuksia. Näiden pohjalta on tässä laadittu neljä eri tavoin painotettua tulevaisuuskuvaa ja niitä vastaavaa ”rakennemallia”. **Nämä eivät ole kaava- vaihtoehtoja**, vaan nimenomaan tehtävien valintojen painotuksia tai priorisointeja. Niiden tarkoituksena on toimia keskustelun pohjana ja havainnollistaa mitä eri näkökulmia on otettava huomioon asema-kaavaa laadittaessa. Muodostetut painotukset tai tulevaisuuskuvat vastaavat neljää yhdyskuntien ja rakennetun ympäristön tarkastelutapaa tai muutosvoimaa: paikan henki, julkinen tila ja identiteetti, vihreä siirtymä sekä toiminnot ja toimijat. Nämähän eivät ole vaihtoehtoja, vaan kaikki näkökulmat otetaan huomioon synteessin muodostamisessa; niiden keskinäinen painottaminen vaikuttaa kuitenkin kokonaisuuden muodostumiseen.

Såsom ovan konstaterats, är de förväntade ändringarna i den byggda miljön inte dramatiska, varför det knappast är behov att uppgöra planalternativ gällande byahelheten. Däremot finns det ett flertal detaljfrågor, som väntar på konkreta lösningar, och tillsammans skapar dessa en helhet, som borde vara möjligast välfungerande, harmonisk och hållbar. Därför är det viktigt att de olika delbesluten verkar i samma riktning och konfliktsituationer undviks.

Betoning av förändringsfaktorerna

En tidigare gjord SWOT-analys (2023) kristalliserade på ett övertygande sätt Dragsfjärds kyrkobys styrkor och möjligheter. Utgående från dessa har här skisserats fyra på olika sätt betonade framtidsbilder och motsvarande ”strukturmodeller”. **Dessa är inte planalternativ**, utan uttryckligen betoningar eller prioriteringar. Avsikten är att de fungerar som underlag för diskussionen och konkretiserar vilka olika synpunkter som ska beaktas vid uppgörandet av detaljplanen. De sålunda bildade betoningarna eller framtidsbilderna motsvarar fyra olika sätt att betrakta samhällena, den byggda miljön och förändringskrafterna: ’genius loci’, den offentliga miljön och dess identitet, den gröna omställningen samt funktioner och aktörer. Dessa är ju inga alternativ utan alla synvinklar beaktas när en syntes byggs upp; hur de poängteras sinsemellan påverkar dock hurdan helhet som bildas.

kysely, painotus 1 | 3 | enkät, betoning 1

PAIKAN HENKI Teeman tunnus: ”*Suolaista ja makeaa*”

Paikan luonne syntyy ensisijaisesti sijainnin ja topografian pohjalta. Dragsfjärdin kirkonkylän sijainti meren ja järven välisellä kapealla kannaksella – missä saaristo ja maaseutu kohtaavat – on varsin ainutlaatuinen. Maastonmuodot – kalliot ja kukkulat, vedenjakajat ja laaksopainanteet sekä kummatkin rantavyöhykkeet – luovat paikan hengen, jota kappeli/kirkko hallitsi ylhäisessä yksinäisyydessä pari sataa vuotta, kunnes sen ympärille alettiin rakentaa itsenäisen kunnan keskusta palveluineen ja asutuksineen.

Kirkonkylää kehitettäessä vaalitaan kyläkuvaa ja rakennetun maiseman julkisivua ja silhuettia veden yli katsottuna. Pyritään pitämään rantoja asukkaiden saavutettavissa sekä sijoittamaan uutta asutusta veden tuntumaan, huolellisesti ympäristöön sovittaen.

Kuinka tärkeä on painotus *Suolaista ja makeaa*?

- kirkon merkitys koko Dragsfjärdin seudun tunnuksena?
- rantojen merkitys vetovoimatekijänä (esim. vierasvenesatama) ja arkiliikkumisen kannalta?
- näköalapaikkojen merkitys?
- meri-/järvinäkymien merkitys olevan ja uuden asumisen kannalta?

'GENIUS LOCI' Temats motto: ”*Salt och sött*”

Platsens själ – *genius loci* – uppstår huvudsakligen utgående från området läge och topografi. Dragsfjärds kyrkobys läge på ett smalt näs mellan hav och sjö – där skärgård och landsbygd möts – är ganska unikt. De topografiska formerna – berg och kullar, vattendelare och dalsänkor samt båda strandzonerna – skapar en platsens anda, som kapellet/kyrkan härskade över i ensamt majestät flera århundraden, innan man kring den började bygga ett centrum för en självständig kommun med dess betjäningar och bosättning.

I utvecklandet av kyrkobyn värnar man byabilden och det byggda landskapets front och silhuett över vattnet. Stränderna görs tillgängliga för invånarna och ny bebyggelse placeras i läge nära vattnet, inpassande den varsamt i omgivningen.

Hur väsentlig är betoningen *Salt och sött*?

- kyrkans betydelse som kännetecken för hela Dragsfjärdsnejden?
- strändernas betydelse som dragningskraft och man dagligen rör sig i kyrkobyn?
- sjöutsiktens betydelse med tanke på nytt bostadsbyggande?
- utsiktsplatsernas betydelse?

kysely, painotus 2 | 4 | enkät, betoning 2

VIHREÄ SIIRTYMÄ

Teeman tunnus: ”*Puistojen ja muistojen kylä*”

Kirkonkylä on väljästi rakennettu ja luonnonmaiseman elementit hallitsevat kyläkuva. Kärran alueella on paikoin maaseutumaiseman ja vehreät puutarhat yhdistävää perinneasutusta. Rakennettua viherympäristöä edustavat lähinnä hautausmaa, urheilupuisto ja Furulundin ympäristö. Asemakaavassa osoitettuja viheralueita ei toisaalta ole toteutettu, jolloin yhtenäistä ja jatkuvaa ulkoilureitistöä ei ole muodostunut.

Kylän kehittämisessä edistetään ekologista rakentamista ja ympäristönhoitoa. Viheralueita yhdistetään toisiinsa niin ihmistä kuin luontoa palvelemaan. Asuntorakentamisessa sovelletaan puutarhakaupunkiaatteen henkeä.

Kuinka tärkeä on painotus *Puistojen ja muistojen kylä*?

- kestävän ja ilmastoviisaan rakentamisen ja ympäristönhoidon merkitys?
- hoidettujen viheralueiden (Furulundin, liikuntapuiston ym.) merkitys?
- kävely- ja ulkoilureittien kattavuus ja jatkuvuus?
- luonnonläheisen asumisen merkitys?
- kulttuurihistoriallisen ympäristön ja vanhan rakennuskannan vaaliminen?

GRÖN OMSTÄLLNING

Temats motto: ”*Parkernas och minnenas by*”

Kyrkobyn är glest utbyggd och naturelementen är dominerande i bybildens. I Kärraområdet finns ställvis traditionell bebyggelse som kombinerar landsbygdslandskapet och grönskande trädgårdar. den byggda grönmiljön representeras i främsta hand av kyrkogården, idrottsparken och Furulundsområdet. Å andra sidan har i detaljplanen anvisade grönområden inte förverkligats, varigenom sammanhängande, kontinuerliga friluftsstråk inte uppstått.

I utvecklandet av byn främjas ekologiskt byggande och hållbar miljö-
vård. Grönområdena binds samman för att betjäna såväl människa som natur. I bostadsbyggandet tillämpas trädgårdsstadstänkandets anda.

Hur väsentlig är betoningen *Parkernas och minnenas by*?

- betydelsen av hållbart och klimatsmart byggande och miljö-
vård?
- betydelsen av byggda grönområden (Furulund, idrottsparken mm.)?
- gång- och friluftsledernas omfattning och kontinuitet?
- betydelsen av naturnära boende?
- värnandet av kulturhistoriska miljöer och det äldre byggnads-
beståndet?

kysely, painotus 3 | 5 | enkät, betoning 3

JULKINEN TILA JA IDENTITEETTI

Teeman tunnus: ”*Lisää elämää kylänraitille*”

Harjut ja kannakset ovat historiallisesti toimineet tärkeimpinä kulkuväylinä. Dragsfjärd on rivikylä, osana Kemiönsaaren liikenteellistä päärunkoa. Toiminnot sijoittuvat Kirkonkyläntien varrelle, mutta tilallisesti tämä ei muodosta perinteistä kylänraittia. Käytännössä kaikki liikkuminen itä-länsisuunnassa ohjautuu tien varrelle, joka samalla on varsin vilkkaasti liikennöity yleinen maantie. Vaikka tie on rakennettu toimivaksi taajamatieksi, se ei muodosta kevyelle liikenteelle turvallista, viihtyisää ja vaihtelevaa julkista tilaa liikkuja ja oleskella.

Kirkonkyläntien varrelle ja sen tuntumaan sijoitetaan asuntojen lisäksi toimintoja, jotka avautuvat kylänraitille. Sen julkista tilaa kohennetaan muodostamalla tori ja muita paikkoja sekä vahvistetaan kylän identiteettiä mm. porttiaihein raitin kummassakin päässä.

Kuinka tärkeä on painotus *Puistojen ja muistojen kylä?*

- Kirkonkyläntien viihtyisyyden ja turvallisuuden kohentaminen?
- kyläraitin elävöittäminen uusilla palveluilla, työpaikoilla ja asunnoilla?
- julkisten tilojen verkosto: tori ja puistikot, ”paikat” ja ”portit”?
- pyöräily-yhteyksien ja ympäristön parantaminen?

DET OFFENTLIGA RUMMET OCH DESS

IDENTITET Temats motto: ”*Mer liv på byastråket*”

Åsar och näs har genom historien fungerat som viktiga färdleder. Dragsfjärd är en radby, en del av det logistiska stomnätet på Kimitoön. Aktiviteterna har grupperats kring Kyrkobyvägen, men rumsmässigt bildar denna inte ett traditionellt byastråk. I praktiken löper all trafik till fots eller med fordon i öst-västlig riktning längs med vägen, som samtidigt är en livligt utnyttjad allmän landsväg. Även om vägen har byggts om till en fungerande tätortsväg, skapar den inte ett tryggt, trivsamt och omväxlande offentligt rum att röra sig och vistas i.

Längs med och i närheten av Kyrkobyvägen placeras utöver bostäder sådana verksamheter som öppnar sig mot byastråket. Det offentliga rummet förbättras genom att bilda ett torg och andra platser samt byaidentiteten stärks bl.a. genom att skapa portmotiv i byastråkets vardera ända.

Hur väsentlig är betoningen *Mer liv på byastråket?*

- förbättrandet av trivseln och tryggheten längs Kyrkobyvägen?
- upplivande av byastråket med nya betjäningar, arbetsplatser och boende?
- nätverk av offentliga rum: torg och skvärer, ”platser” ja ”portar”?
- förbättring av cykelrutter och -miljö?

kysely, painotus 4 | 6 | enkät, betoning 4

TOIMINNOT JA TOIMIJAT Teeman tunnus:

”Yhteisöllisyyttä ja vieraanvaraisuutta”

Kirkonkylä toimi itsenäisen kunnan hallinnollisena keskuksena runsaan vuosisadan. Kylän julkisten ja kaupallisten palvelujen siirtyessä vaiheittain Taalintehtaalle ja Kemiöön kylään jäi lähinnä seurakunta- ja järjestötoiminta. Kirkonkylä on toisaalta palvellut kasvavan loma-asutuksen, matkailun ja veneilyn keskuksena; pensionaatti käynnisti toimintansa jo vuonna 1930. Pyöräily taas on kasvava liikkumismuoto.

Kylän kehittämisessä edistetään pysyvän asutuksen ohella myös hybridi- ja kausiasumista sekä matkailua ja monimuotoista liikkumista maitse ja vesitse. Vahva paikallisyhteisö toimii kehittämistoiminnan alustana.

Kuinka tärkeä on painotus *Yhteisöllisyyttä ja vieraanvaraisuutta*?

- yhteisöllisten tilojen (”olohuoneen”) tarve, sisällä ja ulkona?
- matkailutoimintojen ja -palvelujen kehittäminen yhdessä Taalintehtaan ja Söderlångvikin kanssa?
- hybridi- ja kausiasumisen lisääminen kirkonkylään?
- vierasvenesataman sekä Dragsfjärdin vesiliikuntatoimintojen kehittäminen?

FUNKTIONER OCH AKTÖRER

Temats motto: *”Gemenskap och gästfrihet”*

Kyrkobyn fungerade som administrativt centrum för en självständig kommun i ett drygt sekel. När de offentliga och kommersiella tjänsterna stegvis flyttats till Dalsbruk och Kimito har närmast församlings- och organisationsverksamhet blivit kvar. Samtidigt har kyrkobyn fungerat som ett centrum för den växande semesterbosättningen, turismen och båtsporten; ett pensionat inledde sin verksamhet redan år 1930. Cykling igen är ett utflyktsmedel på framväxt.

I utvecklandet av byn främjas vid sidan av fast bosättning även hybrid- ja visstidsboende samt turism och mångsidig mobilitet till lands och sjöss. Ett starkt lokalsamfund tjänar som fundament för utvecklingsverksamheten.

Hur väsentlig är betoningen *Gemensamhet och gästfrihet*?

- betydelsen av gemensamma utrymmen (”vardagsrum”) både utomhus och inomhus?
- utvecklandet av turistaktiviteter och servicepunkter tillsammans med Dalsbruk och Söderlångvik?
- utvecklandet av hybrid- och visstudsboende i kyrkobyn?
- utvecklandet av gästhamnen samt vattenaktiviteter på Dragsfjärden?